



Algemeen (Rubriek A)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Verzekerden:

- de verzekeringnemer in de op het polisblad omschreven hoedanigheid;
- de huisgenoten en familieleden van de verzekeringnemer voorzover zij werkzaamheden ten behoeve van de verzekeringnemer in diens verzekerde hoedanigheid verrichten;
- de ondergeschikten, vennoten, firmanten, bestuurders en commissarissen van de verzekeringnemer voorzover zij werkzaamheden ten behoeve van de verzekeringnemer in diens verzekerde hoedanigheid verrichten;
- andere mede op het polisblad opgenomen natuurlijke of rechtspersonen, waaronder mede te verstaan de vennoten, firmanten en commissarissen in de verzekerde hoedanigheid;
- personeelsverenigingen, pensioenfondsen en andere fondsen, instellingen en stichtingen in het kader van de verhoudingen tussen de verzekerden en hun ondergeschikten, alsmede de bestuursleden daarvan handelende in die hoedanigheid.

Aanspraak:

een door een derde tegen een verzekerde ingestelde vordering tot vergoeding van schade, voortvloeiend uit handelen of nalaten van een verzekerde.

Meerdere aanspraken, al dan niet tegen meer verzekerden ingesteld, worden als één aanspraak beschouwd indien deze:

- met elkaar verband houden of,
- uit elkaar voortvloeien of,
- uit hetzelfde handelen of nalaten voortvloeien of,
- uit een opeenvolgend handelen of nalaten, al dan niet met dezelfde oorzaak, voortvloeien.

Deze aanspraken worden geacht te zijn aangemeld ten tijde dat de eerste aanspraak in de reeks werd aangemeld.

Omstandigheid:

feiten, die voortvloeien uit of verband houden met een bepaald aan verzekerde(n) toerekenbaar handelen of nalaten, waarvan in redelijkheid kan worden aangenomen dat deze zullen leiden tot een aanspraak.

Handelen of nalaten:

een handelen of nalaten waaruit een aanspraak voortvloeit.

Met een handelen of nalaten wordt gelijk gesteld de aansprakelijkheid voor schade:

- welke krachtens de wet op grond van een verzekerde toebehorende hoedanigheid voor zijn rekening komt;
- welke op grond van de in het verkeer geldende opvattingen voor rekening van verzekerde komt.

Derden:

iedereen met uitzondering van de aansprakelijk gestelde verzekerde.

Schade:

- schade aan personen:
schade door letsel of aantasting van de gezondheid van personen, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, met inbegrip van de daaruit voortvloeiende schade.
Onder schade aan personen wordt niet verstaan de door (potentiële) benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voorkoming van schade als bedoeld in artikel 6:96 BW en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de daaruit voortvloeiende schade;
- schade aan zaken:
schade door beschadiging, vernietiging of verloren gaan van stoffelijke zaken van derden met inbegrip van de daaruit voortvloeiende schade.

Onder schade aan zaken wordt niet verstaan de door (potentiële) benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voorkoming van schade als bedoeld in artikel 6:96 BW en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de daaruit voortvloeiende schade.

Geldigheidsduur:

de periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot het einde van de verzekering.

Verzekeringsjaar:

een periode van 12 maanden vanaf de premieervaldag en elke aansluitende periode van gelijke duur. Indien de periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de premieervaldag of vanaf de premieervaldag tot de beëindigingsdatum korter is dan 12 maanden, wordt een dergelijke periode ook als een verzekeringsjaar beschouwd.

Bij een geldigheidsduur korter dan 12 maanden is het verzekeringsjaar gelijk aan de geldigheidsduur.

Milieu-aantasting:

de uitstoot, lozing, doorsijpeling, loslating of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voorzover die een prikkelende of besmetting of bederf veroorzakende of een verontreinigende werking heeft in of op de bodem, de lucht, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

Bereddingskosten:

de kosten, verbonden aan maatregelen, die tijdens de geldigheidsduur van de verzekering door of vanwege een verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade af te wenden, waarvoor - indien gevallen - een verzekerde aansprakelijk zou zijn en deze verzekering dekking biedt, of om die schade te beperken.

Artikel 2 Omschrijving van de dekking

1. Aansprakelijkheid

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde overeenkomstig het in deze voorwaarden bepaalde.

2. Verzekerd bedrag

De maatschappij vergoedt voor alle verzekerden tezamen, per aanspraak de schade tot ten hoogste het in de polis genoemde verzekerde bedrag per aanspraak.

3. Verzekerd bedrag per verzekeringsjaar

Terzake van alle in enig verzekeringsjaar aangemelde aanspraken en/of omstandigheden tezamen kunnen nimmer meer rechten aan de polis worden ontleend dan tot maximaal het in de polis genoemde bedrag per verzekeringsjaar. De datum van de eerste schriftelijke melding bij de maatschappij van de aanspraak respectievelijk van een omstandigheid is bepalend voor het eerste verzekeringsjaar waaraan de desbetreffende aanspraak of omstandigheid wordt toegerekend.

4. Limiet brand- en ontploffingsschade

Zaakschade ten gevolge van brand en/of ontploffing wordt vergoed tot een maximum van € 500.000,- per aanspraak, met een eigen risico van € 450,- per aanspraak.

Indien naast het hiervoor bedoelde eigen risico een elders in de polis bedongen eigen risico van toepassing is, geldt het hoogste van deze eigen risico's.

5. Extra vergoedingen

De maatschappij vergoedt, boven het verzekerde bedrag per aanspraak, tot maximaal het in de polis genoemde verzekerde bedrag per aanspraak respectievelijk per verzekeringsjaar, voor al het hieronder genoemde tezamen:

- a. bereddingskosten;
- b. kosten van verweer
de kosten van met goedvinden of op verlangen van de maatschappij verleende rechtsbijstand en/of gevoerde procedures tegen ingestelde aanspraken, ook al blijken deze ongegrond, met inbegrip van de proceskosten tot betaling waarvan verzekerde mocht worden veroordeeld. Indien de schadevergoedingsplicht van verzekerde het verzekerde bedrag per aanspraak overschrijdt, zullen de hier bedoelde kosten worden vergoed naar de verhouding van het verzekerde bedrag en de schadevergoedingsplicht. Het eigen risico is op deze kosten niet van toepassing;
- c. wettelijke rente
de wettelijke rente over dat deel van de hoofdsom dat onder de dekking van deze verzekering valt.

6. Cumulatie

De op het polisblad vermelde verzekerde som geldt voor alle rubrieken tezamen.

7. Inlooprisico

- a. Aanspraken, die voortvloeien uit een handelen of nalaten, dat heeft plaatsgevonden vóór de ingangsdatum van de verzekering zijn niet verzekerd.
- b. Indien er sprake is van een reeks handelingen of nalatigheden, die met elkaar verband houden of uit elkaar voortvloeien, is voor de toepasselijkheid van de uitsluiting onder sub a bepalend de datum van aanvang van deze reeks.

8. Melding van aanspraken na beëindigingsdatum

Indien de maatschappij van haar recht gebruik maakt om de verzekering te beëindigen, heeft de verzekeringnemer het recht om voor de beëindigingsdatum, tegen dan nader overeen te komen premie en voorwaarden de meldingstermijn voor verzekerde aanspraken met één jaar te verlengen. Verzekeringnemer heeft dit recht echter niet indien de maatschappij de verzekering heeft opgezegd wegens het opzettelijk verstrekken van onjuiste informatie.

Indien de verzekering eindigt wegens beëindiging van de activiteiten van verzekerde, heeft de verzekeringnemer het recht om voor de beëindigingsdatum, tegen dan nader overeen te komen premie en voorwaarden de meldingstermijn voor verzekerde aanspraken met drie jaar te verlengen.

Aanspraken die gemeld worden in de overeengekomen verlengde meldingstermijn, vallen onder de dekking indien zij voortvloeien uit handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de geldigheidsduur van de verzekering.

Voor aanspraken aangemeld binnen de termijn van één respectievelijk drie jaar als genoemd in dit artikel, geldt dat deze worden toegerekend aan het verzekeringsjaar waarin de beëindigingsdatum is gelegen. De voor dit jaar geldende limiet per verzekeringsjaar is op deze aanspraken van toepassing.

Verzekerde dient de in dit artikel genoemde premie binnen 30 dagen na ingang van de overeengekomen verlengde meldingstermijn te voldoen.

9. Samenloop van verzekeringen

Indien blijkt dat de door deze verzekering gedekte aansprakelijkheid eveneens op (een) andere polis(sen) gedekt is of daarop zou zijn gedekt indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan, geldt de onderhavige verzekering als excedent van de andere polis(sen). Een eigen risico op een andere verzekering wordt onder deze verzekering niet gedekt.

Artikel 3 Verzekeringsgebied

Het geldigheidsgebied van deze verzekering is de gehele wereld. Niet verzekerd zijn evenwel aanspraken gebaseerd op het recht van de USA en/of Canada.

Artikel 4 Algemene beperkingen en uitsluitingen

1. Zaken onder opzicht

- a. Uitgesloten is de aansprakelijkheid voor schade aan zaken veroorzaakt gedurende de tijd dat een verzekerde of iemand namens hem:
 - deze zaken in beheer, ter bewaring, in huur, in gebruik, ter vervoer, ter bewerking, ter behandeling of om een andere reden onder zich had;
 - aan deze zaken werkzaamheden verrichtte in het eigen bedrijf;
 - aan deze zaken elders werkzaamheden verrichtte, echter alleen indien en voorzover aan die (delen van) zaken op het moment van de schadeveroorzaking werd gewerkt.
- b. De in sub a genoemde uitsluiting geldt niet voor:
 - schade aan zaken veroorzaakt gedurende de tijd dat een verzekerde de zaken ter bewerking en/of ter behandeling onder zich had, dan wel daaraan werkzaamheden verrichtte, waarvoor tot een maximum van € 50.000,- per aanspraak vergoeding wordt verleend.
Per aanspraak geldt een eigen risico van 10% van de schade met een minimum van € 45,-. Voor in enig verzekeringsjaar ontstane schaden zal voor deze dekking niet meer worden vergoed dan een bedrag van € 100.000,-;
 - schade aan zaken, welke een verzekerde anders dan in huur, pacht, bruikleen of bewaarneming onder zich had, indien en voorzover ter zake daarvan door een brandassurateur schade is vergoed;
 - schade aan zaken van een ondergeschikte, waarvoor de verzekeringnemer als werkgever aansprakelijk is;
 - schade aan zaken zoals omschreven in artikel 4 lid 6 sub b.

2. Motorrijtuigen

Uitgesloten is de aansprakelijkheid voor schade toegebracht met of door een motorrijtuig dat een verzekerde bezit, houdt, bestuurt, gebruikt of als werkgever doet of laat gebruiken.

Deze uitsluiting geldt niet voor:

- a. Aanhangwagens
de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door aanhangwagens die, na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, veilig buiten het verkeer tot stilstand zijn gekomen;
- b. Laden/lossen
de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door lading bij het laden of lossen van motorrijtuigen;
- c. Lading
de aansprakelijkheid voor schade toegebracht door lading, die zich bevindt op dan wel valt of gevallen is van een motorrijtuig anders dan tijdens laad- en loswerkzaamheden;
- d. Motorrijtuigen in gebruik bij ondergeschikten
de aansprakelijkheid van de verzekeringnemer als werkgever voor schade toegebracht met of door een motorrijtuig, waarvan hij geen eigenaar of houder is en dat bij een ondergeschikte in gebruik was;
- e. Passagiers
de aansprakelijkheid van een verzekerde als passagier van een motorrijtuig (met inbegrip van de aansprakelijkheid voor schade aan dat motorrijtuig).

De risico's vermeld in sub c, d en e zijn niet verzekerd indien en voorzover zij gedekt zijn krachtens een andere verzekering. Van de verzekering blijft uitgesloten het eigen risico dat krachtens een dergelijke andere verzekering wordt gelopen.

3. Vaartuigen en luchtvaartuigen

Uitgesloten is de aansprakelijkheid voor schade toegebracht met of door een (lucht)vaartuig dat een verzekerde bezit, houdt, bestuurt, gebruikt of als werkgever doet of laat gebruiken.

Deze uitsluiting geldt niet voor:

- a. de aansprakelijkheid van een verzekerde als passagier van een (lucht)vaartuig (met inbegrip van aansprakelijkheid voor schade aan dat (lucht)vaartuig);
- b. schade aan personen veroorzaakt met of door vaartuigen.

4. Aansprakelijkheidsverhogende bedingen

Uitgesloten is de aansprakelijkheid voortvloeiende uit een boete-, schadevergoedings-, garantie-, vrijwarings- of soortgelijk beding, tenzij, en dan voorzover, aansprakelijkheid ook zou hebben bestaan zonder deze bedingen.

5. Opzet

Uitgesloten is de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade die het beoogde of redelijkerwijs te verwachten gevolg is van zijn handelen of nalaten.

Wordt de verzekeringnemer aansprakelijk gesteld voor een door zijn ondergeschikte(n) opzettelijk veroorzaakte schade, dan behoudt de verzekeringnemer recht op dekking mits hem ter zake van de opzet geen verwijt treft.

6. (Op)geleverde zaken/verrichte werkzaamheden

a. Uitgesloten is de aansprakelijkheid voor:

- schade aan de door of onder verantwoordelijkheid van de verzekeringnemer geleverde zaken;
- schade en kosten verband houdend met het terugroepen, vervangen, verbeteren of herstellen van de door of onder verantwoordelijkheid van de verzekeringnemer geleverde zaken;
- schade en kosten verband houdend met het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van de door of onder verantwoordelijkheid van de verzekeringnemer verrichte werkzaamheden; ongeacht door wie de schade is geleden of de kosten zijn gemaakt.

b. De onder sub a genoemde uitsluiting en voorzover nodig de uitsluiting vermeld in artikel 4 lid 1 sub a (zaken onder opzicht) gelden niet voor de door de verzekerde aan de eigenaar respectievelijk bezitter teruggesteunde zaak nadat hij daarin of daaraan een vervangend dan wel nieuw onderdeel heeft gemonteerd of geplaatst.

Voor het onderdeel zelf blijven de uitsluitingen onverkort van kracht.

7. Onroerende zaken en ondergrondse zaken

Uitgesloten is de aansprakelijkheid voor schade aan onroerende zaken en ondergrondse zaken (zoals kabels en leidingen) door grond-, hei- en sloopwerk, verzakking, trilling, aardverschuiving, wijziging in het grondwaterpeil of door breuk van waterkeringen, dan wel het onjuist bedienen of niet goed functioneren daarvan.

8. Algemene Voorwaarden

De uitsluitingen genoemd in de Algemene Voorwaarden blijven onverminderd van kracht.

Artikel 5 Schaderegeling

1. De maatschappij belast zich met de regeling en de vaststelling van de schade. Zij heeft het recht benadeelden rechtstreeks schade-loos te stellen en met hen schikkingen te treffen. Zij zal daarbij belangen van de verzekerden in het oog houden. De ter zake door de maatschappij genomen beslissingen zijn bindend voor de verzekerden. Bestaat de vergoeding van schade uit periodieke uitkeringen en is de contante waarde daarvan met inachtneming van andere uitkeringen hoger dan het verzekerde bedrag, dan wordt de duur of de hoogte van die uitkeringen, naar keuze van de verzekerde, naar evenredigheid verminderd.
2. De maatschappij is gerechtigd de verzekerde tegen wie een strafvervolgning wordt ingesteld door haar raadsman te doen bijstaan. De verzekerde is verplicht hiertoe zijn medewerking te verlenen. Ingeval de verzekerde wordt veroordeeld kan de maatschappij hem niet verplichten tegen het gewezen vonnis in hoger beroep te gaan.
3. De verzekerde die door de benadeelde in rechte wordt aangesproken tot vergoeding van schade is verplicht de feitelijke leiding van het proces over te laten aan de maatschappij en een door de maatschappij ingeschakelde raadsman alle benodigde volmachten te verlenen.

Artikel 6 Naverrekening

Indien de premie is gebaseerd op variabele factoren (zoals jaarloon of -omzet) is de in de polis genoemde premie slechts een voorlopige. De verzekeringnemer is verplicht binnen 3 maanden na het einde van ieder verzekeringsjaar de maatschappij inlichtingen te verschaffen die nodig zijn om de definitieve premie vast te stellen.

Indien deze verplichting niet wordt nagekomen, heeft de maatschappij het recht de definitieve premie vast te stellen door de voorlopige premie met 50% te verhogen of met zoveel meer indien daartoe aanleiding is op grond van de aan de maatschappij bekende gegevens. Indien de definitieve premie lager is dan de voorschotpremie zal de maatschappij het teveel ontvangene terugbetalen; indien de definitieve premie hoger is dan de voorschotpremie is de verzekeringnemer verplicht het verschil te voldoen. De maatschappij heeft in dit geval het recht de voorlopige premie aan te passen.

Artikel 7 Risicowijziging

1. Indien het risico verbonden aan de verzekerde hoedanigheid, zich in de loop van een verzekeringsjaar uitbreidt, blijft er dekking bestaan voor daaruit voortvloeiende aanspraken en omstandigheden, mits melding wordt gedaan van de risico-uitbreiding en de eventueel daarvoor verschuldigde premie wordt betaald.

Wanneer echter sprake is van:

- wijziging van de verzekerde hoedanigheid en/of
 - wijziging van de rechtsvorm waarbinnen het verzekerde beroep of bedrijf wordt uitgeoefend en/of
 - levering en/of behandeling van andere zaken dan in de polis is vermeld en/of
 - het oprichten van vestigingen buiten Nederland,
- is de verzekering voor een met de genoemde risicowijziging verband houdende aanspraak of omstandigheid pas van kracht nadat daarover een aanvullende overeenkomst met de maatschappij is gesloten.

2. Ten aanzien van andere dan de in lid 1 genoemde risicowijzigingen blijft de verzekering onverminderd van kracht, met dien verstande dat de verzekeringnemer verplicht is daarvan binnen 3 maanden na het einde van het desbetreffende verzekeringsjaar alle gegevens over de wijziging van het risico aan de maatschappij te verstrekken en de premie te voldoen.

Artikel 8 Duur en einde van de verzekeringsovereenkomst

In aansluiting op het bepaalde in de Algemene Voorwaarden eindigt de verzekering zonder enige opzegging:

- a. zodra de verzekeringnemer ophoudt zijn (hoofd-)vestiging in Nederland te hebben;
 - b. bij beëindiging van de activiteiten van de verzekeringnemer.
- De verzekeringnemer heeft in deze gevallen recht op terugbetaling van een evenredig deel van de premie, mits hij de maatschappij binnen 14 dagen van de hier genoemde omstandigheden in kennis heeft gesteld.

Bedrijfsaansprakelijkheid (Rubriek B)

Artikel 9 Dekkingsomschrijving

1. Aansprakelijkheid

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade van derden mits:

- de aanspraak voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld en ontvangen en
- de aanspraak respectievelijk een omstandigheid die tot een aanspraak zou kunnen leiden, bij het aangaan van de verzekering bij zowel verzekeringnemer als de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was.

Indien een omstandigheid overeenkomstig het bepaalde in de Algemene Voorwaarden 'Verplichtingen na een schadegeval', onmiddellijk nadat de verzekerde daarvan kennis droeg, tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit, ongeacht op welk tijdstip, geacht worden te zijn ingesteld op de datum van melding van deze omstandigheid. In een dergelijk geval zijn de voorwaarden van toepassing die op die datum van de eerste schriftelijke melding van de omstandigheden van kracht waren.

2. Leveringsvoorwaarden

Indien de verzekeringnemer voor een overigens gedekte schade niet aansprakelijk is uitsluitend op grond van aansprakelijkheidsbeperkende bedingen in leveringsvoorwaarden en dergelijke zal, indien verzekeringnemer dit wenst, op dit aansprakelijkheidsbeperkende beding jegens een rechtstreeks bij de gebeurtenis betrokken benadeelde(n) geen beroep worden gedaan.

Artikel 10 Aanvullende uitsluitingen

1. Milieu-aantasting

Niet verzekerd onder deze rubriek is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die verband houdt met een milieu-aantasting, ongeacht wat daarvan de oorzaak is.

2. Werkgeversaansprakelijkheid

Niet verzekerd onder deze rubriek is de aansprakelijkheid van verzekerden tegenover ondergeschikten.

Werkgeversaansprakelijkheid (Rubriek C)

Artikel 11 Aanvullende begripsomschrijving

Schade aan personen als genoemd in artikel 1 wordt in deze rubriek onderscheiden naar schade aan personen ten gevolge van een:

- ongeval
hieronder wordt verstaan een plotseling van buitenaf en ongewild op het lichaam van een ondergeschikte inwerkend geweld;
- beroepsziekte
hieronder wordt verstaan een aantasting van de gezondheid van een ondergeschikte niet zijnde het gevolg van een ongeval.

Artikel 12 Dekkingsomschrijving

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde tegenover ondergeschikten voor schade verband houdende met het verrichten van activiteiten voor verzekerde, mits:

- de aanspraak voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens de geldigheidsduur schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld en
- de aanspraak respectievelijk een omstandigheid die tot een aanspraak zou kunnen leiden, bij het aangaan van de verzekering bij zowel de verzekeringnemer als de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was.

Indien een omstandigheid overeenkomstig het bepaalde in de Algemene Voorwaarden 'Verplichtingen na een schadegeval', onmiddellijk nadat verzekerde daarvan kennis droeg, tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit, ongeacht op welk tijdstip, geacht worden te zijn ingesteld op de datum van melding

van deze omstandigheid. In een dergelijk geval zijn de voorwaarden van toepassing die op de datum van de eerste schriftelijke melding van de omstandigheid van kracht waren.

Artikel 13 Aanvullende uitsluitingen

Overtreding voorschriften

Niet verzekerd zijn aanspraken ten gevolge van of mogelijk geworden door een handelen of nalaten dat in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift terzake van arbeidsomstandigheden, indien zulks is geschied in opdracht van of met goedvinden van verzekeringnemer.

Indien de verzekeringnemer een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekeringnemer verstaan een lid van de directie of bedrijfsleiding, alsmede enig functionaris in dienst van verzekeringnemer, die door een lid van de directie is belast met bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

Milieu-aantasting (Rubriek D)

(plotselinge aantasting)

Artikel 14 Dekkingsomschrijving

Verzekerd is de aansprakelijkheid van de verzekerden in de verzekerde hoedanigheid voor schade van derden in verband met een milieu-aantasting, die plotseling en onzeker is, en niet het rechtstreeks gevolg is van een langzaam (in)werkend proces, mits:

- de aanspraak terzake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerden is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld; en
- de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was;

en met inachtneming van hetgeen onder geldigheidsgebied is bepaald.

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit - ongeacht op welk tijdstip - geacht worden te zijn ingesteld op de datum van melding van deze omstandigheid.

Artikel 15 Beperking begripsomschrijving schade

In deze rubriek wordt onder schade, als genoemd in artikel 1 verstaan:

- schade aan personen;
- schade aan zaken - anders dan schade aan bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang) - tengevolge van de uitstoot, lozing, doorsijpeling, loslating of ont-snapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voorzover die een prikkelende of besmetting of bederf veroorzakende of verontreinigende werking heeft in of op de lucht.

Artikel 16 Aanvullende uitsluitingen en bijzondere insluitingen

1. Werkgeversaansprakelijkheid

Niet verzekerd onder deze rubriek is de aansprakelijkheid van verzekerden tegenover ondergeschikten.

2. Opzet

In aanvulling op hetgeen is bepaald in artikel 4 lid 5 geldt dat, indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is, voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde wordt verstaan een lid van de directie of de bedrijfsleiding.

3. Bereddingskosten eigen locatie

De maatschappij vergoedt nimmer kosten door wie ook gemaakt teneinde de milieu-aantasting op en de gevolgen daarvan voor



een locatie van verzekerden te beperken of ongedaan te maken, behoudens voorzover verzekerde aantoont, dat deze kosten tevens bereddingskosten zijn in de zin van artikel 1.

4. Overtreding voorschriften

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade tengevolge van een handelen of nalaten dat bewust in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift terzake van het milieu, indien zulks is geschied in opdracht of met goedvinden van verzekerden. Indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan een lid van de directie of de bedrijfsleiding, alsmede enige functionaris in dienst van verzekerde die door een lid van de directie is belast met een bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

5. Genetische schade

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor genetische schade.

Artikel 17 Wetswijziging

De maatschappij heeft het recht, indien gedurende de geldigheidsduur van de verzekering het aansprakelijkheidsrisico wordt of zal worden verzwaaard door wetgeving in formele of materiële zin, de verzekering op te zeggen of te herzien met ingang van een door de maatschappij te bepalen datum, met inachtneming van een termijn van tenminste 30 dagen.

De verzekeringnemer heeft het recht de herziening van de overeenkomst te weigeren binnen 30 dagen nadat hem daarvan mededeling is gedaan.